

7119787

4

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Enerji, Su, Çevre İşleri Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.ESGY.0.0-771.55.1-2007/18685
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sayın Asım
Aykan

29 Ocak 2007

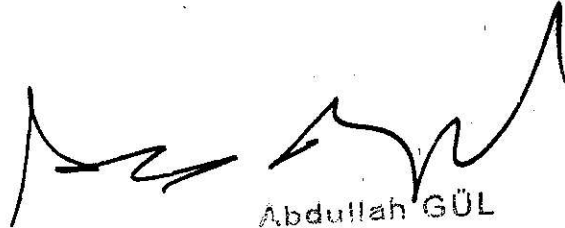
SÜRELİ - İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.01.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/19787-28522/65027 sayılı yazıları.

Trabzon Milletvekili Sayın Asım Aykan'ın 7/19787 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek : Soru önergesi yanıtı

**TRABZON MİLLETVEKİLİ SAYIN ASIM AYKAN'IN
7/19787 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

Çernobil faciası sebebiyle, ülkemizin büyük zarar gördüğüne dair güçlü bir kanaatin olduğu bir ortamda, ülkemiz sınırına 14 km uzaklıkta bulunan ve Dünyada bilinen en eski teknoloji ile inşa edilen komşumuz Ermenistan'a ait Metzamor Nükleer Santrali'nin teknolojisinin eski ve radyoaktif madde sızıntısını engelleyecek kubbesinin olmamasının, soğutma suyunun yetersiz ve kaza önleme teknolojisinin de eskimiş olmasının santrali büyük bir tehlike kaynağı haline getirdiğine dair basın yayın organlarında çok sayıda haber yer almaktadır.

- 1- Halkımızı tedirgin eden ve endişe kaynağı haline gelen bu santral ile ilgili iddiaların doğruluk derecesine ilişkin herhangi bir araştırma yapılmış mıdır?
- 2- Sözkonusu nükleer santral tehlike arz ediyor ise, tehlikenin bertaraf edilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak Ermenistan nezdinde girişimde bulunulmuş mudur; bulunulmamış ise, bu tür bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

YANITLAR

1- Ermenistan'ın Metzamor sahasında Türkiye'ye 16 km. mesafede bulunan Armenia-1 ve Armenia-2 nükleer santralleri eski Sovyet yapımı santrallerdir. Armenia-1 santrali 1979 yılında devreye girmiş, meydana gelen deprem nedeniyle 1989'da kapatılmıştır. 1980 yılında işletmeye alınan Armenia-2 nükleer santrali de deprem nedeniyle 1989 yılında kapatılmış, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın (IAEA) tavsiyeleri doğrultusunda gerçekleştirilen iyileştirmeleri takiben 1995 yılında yeniden çalıştırılmıştır.

Konu, ülkemizin de üyesi olduğu IAEA tarafından yakından izlenmektedir. IAEA'nın sözkonusu tesisin yapısal eksikliklerinden kaynaklanan güvenlik zaafalarını gidermeye yönelik olarak yürüttüğü çalışmalar, santralin yeniden çalışmaya başladığı tarihten bu yana sürdürülmektedir. IAEA'nın çalışmaları, Metzamor'a düzenlenen güvenlik misyonları aracılığıyla gerçekleştirilmekte, her misyon sonrasında ayrıntılı rapor hazırlanmaktadır. Metzamor'un çevre bakımından yarattığı güvenlik riskleri, tasarımdaki zaafardan kaynaklananların yanında, santralin üzerinde bulunduğu aktif fay hattının yaratabileceği potansiyel riskleri de içermektedir.

Metzamor'un, yapısal eksiklikleri nedeniyle insan ve çevre sağlığı bakımından oluşturduğu riskler, IAEA'nın saklayıcısı olduğu Nükleer Güvenlik Sözleşmesi'nin her üç yılda bir Viyana'da gerçekleştirilen gözden geçirme toplantılarında da ayrıntılı olarak tartışılmış, tesisin güvenliği, toplantılara katılan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) mensuplarının yanı sıra, diğer taraf ülke temsilcilerince de sorgulanmıştır.

2- Anılan nükleer santralin durumu Bakanlığımca TAEK ile işbirliği halinde yakından izlenmekte, güvenlik bakımından eksiklikleri gerek UAEA, gerek Avrupa Komisyonu nezdinde gündemde tutulmaktadır.

UAEA'nın bir ülkedeki nükleer tesisi kapatma yetkisi bulunmamaktadır. Ajans sadece taraf ülkelerin Nükleer Güvence Denetim Anlaşması'nı ihlal etmesi durumunda konuyu BM Güvenlik Konseyi'ne rapor etme yetkisine sahiptir.

Ermenistan, ülkemizin de taraf olduğu Nükleer Güvenlik Sözleşmesi'nin 6.'maddesinde yer alan "... Reaktörü kapatmanın zamanı belirlenirken ekonomik ve sosyal etkilerinin yanısıra ülkenin genel enerji durumu ve muhtemel alternatifler de dikkate alınabilir" hükmünden yararlanmakta ve Santralin kapatılması konusunda Ermenistan'ın içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıları ve özellikle elektrik ihtiyacının başka kaynaklarca karşılanamayacağını öne sürmektedir.